

نومرو : ۱۱۲

اداره خانه

ایستانبول، جفال اوغلی، دائره اجتهاد

تله فون نومروسی : ۸۶۵

“ Idjtihad ” Constantinople

بشنجی سنه

# اشعار

صربیت فکریه ضارم

علمی ، ادبی ، اجتماعی هفته لقمجموعه

مدیر مرخص : الهمامی صفا

۲۶ حزیران ۱۳۳۰

آبونه

سنه لك آلتی آیلق

تورکیا ایچین ؛ ۵ غروش ۳۰ غروش

ممالك اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ یاره یه



# صحیفہ تفتید

اقتصاددہ انقلاب

عمری : احمد جواد

بحث ایتمکده اولدقلری حالده هیچ بر فائده عملیه سی  
کوریله مدیکنی قید ایتدکدن صکره دیورکه :

« ایکی سنه اولنه قدر بو محرر عاجز ایچونده «تعاون»  
سائر بر جوق تمینات ارسینده بر تمینی حکمنده ایدی .  
مملکتتمزده بزم استهلاکاتمز سایه سنده زنکین اولان  
اجنیلرک فیض وقدرت اکتساب ایدن نیجه مؤسسات  
مالیه سنک یاننده بزم کوندن کونه فقر و ضرورته دوچار  
اولقلغمز شدتله نظر دقتمه چاریمشدی . کندی کندیمه  
« نیچون دیوردم ؛ نیچون ؛ اونلر بزم پاره مزله هر کون  
بر از فضله زنکینلشسینده بزنه دن هر کون براز فضله  
سفالت اوچوروملرینه یو وارلانه ! »

ایشته بویلاک تیقظ اوزرینه کندیلرینک تعاون حقنده  
تدقیقاتنه لزوم کوردکارینی ، وبونک ایچون بر جوق اثرلر  
تدارک ومطالعه ایتمکله برابر اوروپاده کی صوک سیاحتنده  
بوتدقیقاتی عملیاتیده کورمک صورتیله اساسلاندیردیغنی  
قیدایدیور ؛ وکتابه «اقتصاددہ انقلاب» عنوانی ویرمسی  
سببیده شویله جه ایضاح ایلدور :

« اونیدنچی عصرده اوروپانک استحصالات صناعیه سی ،  
او دورده بزده اولدینی کی خانه لرده .. عائله لره سنده ؛  
کوچک دستگاهلرله وقوعه کلیوردی . اون سکزنچی  
عصرده بخاری ماکنلر ، بیوک برانقلاب وجوده کتیردی .  
بیوک فابریقه لر حصوله کلدی . سرمایه دارلق ؛ غدارانه  
ومحتکرانه تشبثات مالیه باش کوستردی . اون طقوزنچی  
عصرک نصف اولی « قایتالزم وپروله تاریا » یعنی سرمایه  
وسعی مجادلاتیله کچدی . سوسیالیزمک انواعی ظهور  
ایتدی ، بونکله شخصی ومحتکرانه سه مایه دارلغک سیانی  
اورتدن قالدیره جق هیچ برمسلاک هیچ بر اصول کشف  
اولنه مامشدی . نهایت « تعاون Cooperation » فکر  
ومسلکی بر قاج عمله نک دماغندن طوغه رق جهانشمول  
بر ضیا ایه عمله وفقر صنوفنک عیون اشتیاقنی تنویره  
باشلادی . اون طقوزنچی عصرک نصف اخیرنده تعاون  
او قدر مهم وواسع ترقیله مظهر اولدی که شمیدین  
دنیا نک صفحه اقتصادیه سی آئی قریبده کاملاً دیکشد .  
یره کجمنه حکم اولنه بیلیر . بوکا بو عاجزک ایمان تامی

کچن آی اقتصادیاته عاند ایکی مهم اثراتشار ایتمشیدی .  
« تورکیانک جان داماری ، اقتصاددہ انقلاب » برنجیدم  
بحث ایتش ، مؤلفنی بر جوق حقایق فاش ایلدیکندن ،  
وکوستردیکی جسارت مدنیهدن طولانی تبریک ایله مشدم .  
بو دفعه ایکنجیدن ؛ اقتصاددہ انقلابدن بحث ایتک  
ایستورم . یالکیز بحثه کیرمزدن اول شوراسنی کمال  
تأثرله قید ایدیم که ساحه انتشاره وضع اولان بوقیل  
آثار حقنده بک لاقید طاورانیورز . ارباب قلممزنک  
نشر ایدیلر ایدلر تقدیر وتقدیر یوللی بر جوق شیلر  
یازملری ، طولایسبله دهمندرجاتندن خلقی خبردار ایدره ک  
بو سایه ده مملکتده مطالعه هوسنی تزییده غیرت ایلملری  
لازم کلیر کی مع التأسف اختیار سکوت ایلدورلر .  
یازانلرده یازیلرینی فائده سز موضوعلره حصر ایله فائده  
بخش اوله میورلر . مثلاً : برنجی اثر حقنده عاجزدن  
بشقه هیچ بر سطر بیله یازان اولمامش ، ایکنجیسی  
ایسه یالکیز اقدام صاحبی احمد جودت بک افندینک بر  
مقاله سنه موضوع تشکیل ایتک شرفه مظهر اوله بیلمشدر .  
او ذات یازمامش اولسه یدی بوده هیچ بحث ایدلمدن  
قاله جق ، غزنه لرده کی . بتون یازیلر اعلانلردن عبارت  
بولنه جقدی و حال بوکه بویله می اولمی ؛ اولا او قومنی  
بیلمه لی یز ، او قومنه نک نه دیمک اولدیغنی تقدیر ایدنلرده  
او قومتمق وسائلی استکماله غیرت ایله ملی دره ، امین اوله لم که  
بوندن بیوک خدمت تصور اولنه مز .

شمدی اقتصاددن انقلابه کیره رک اول باول جدآ بک  
مهم اولان مقدمه سنه ارجاع نظر ایدم . محرر محترم  
مقدمه ده ، اعلان مشروطیتدن وهله صوک مغلوبیتدن صکره  
مطبوعات عثمانیه حمائی بر لسان ایله ترقیدن ، تمدندن ،  
تجارتدن ، صناعندن ، زراعتدن حتی ارده صره تعاوندن



ایچون مسئله‌ی مادی مثال‌لرله توضیح ایله‌مش اولمیسدر. استهلا کده تعاونی بر قاق کیشینک طویدن بر جویز اغاجنی آله‌رق بالذات طویلایوب بیلرند قسیم ایلمسیله وبوتقسیمدن چارشیده صاتیلان فیئاتدن یاری یاری‌یه استفاده حاصل اولمش بولمسیله ایضاح ایلیور. بو مادی وعمی مثالك موقتلكدن چیقاریله‌رق دائیملکک تحویلدرکه اصل مطلوب اولان «استهلا کده تعاون» غایه‌نک حصولنه یاردم ایلر.

هرشیک بر غایه‌سی اولدینی کی طبعی تعاونکده بر غایه‌سی اولمق لازم‌کلیر. وبتون آمال اوغایه‌نک استحصالده مندمیج بولنور. بونیده کتابدن آله‌م:

«تعاونک غایه‌سی، استهلا کاتک فیئاتلیری تزییددن بشقه بر شیئه یارامایان مطره‌بازلری، سیمسارلری، تاجرلری، محترک‌لری حاصلی طفیلات تجاریه‌ی اورتهدن قالدیرمق، ازاله ایتمکدر». حقیقه استهلا کاتمزی تشکیل ایدن موادک تزیید قیمته هب بومیانجیلر سبب اولیور. نته‌کیم هرکون کوریورزکه اصل مستحصللرک الله کچن پاره ایله مستهلکک جنبدن چیقان پاره آرسنده کایتلی فرق وار. مثلاً قوزوی جلب ایدن کویلدن یکر می غروشه آلمش ایکن صکره کتیروب ایکنجی بر تجارت قرقه، اوده قصابه الی‌یه صاتیور. قصابده اون اون بش غروش قازانه‌جنی ایچون التمش یتشه چیقاریور. کوریلور که کویلینک، مستحصلک جنبه یکر می غروش کیردیکی حالده بری طرفده مستهلکک کیسه‌سندن یتمش غروش چیقور. ارده‌کی الی غروشی قازانان، واسطه‌لر، مطره‌بازلردر. اما هر وقت نظر دقتی جلب ایده‌جک قدر آرده فرق اوله‌بیلیر. بومثالده ایکی‌سینک آرسنده‌کی فرق؛ بره اوچ نسبتنده ایکن دیکرنده بره بر ویا بره یارم اوله‌بیلیر.

فقط هر حالده مستحصل ایله‌مستهلکک وساطت ایدنلرک بر فائده‌سی واردر. مع‌مافیہ بوکارک ایشک اهمیت و نزا کتنه، و پیاسه‌نک تزیید و تناقصنه کوره هر وقت ازالوب چوغالمسی احتمالی موجوددر. ایشته استهلا کده تعاونک غایه‌اعتباریه استحصال ایتک ایستدییکی فائده‌بوکاری مستهلکک حسابنه قازانمق وبومقصدله تورین طفیللرک مضر تلرینی ازاله

واردر. ایشته تعاون سایه‌سنده تجلی ایدن بو انقلاب اقتصادی بوناچیز کتابک صحیفه‌لری آرسنده تصویر ایدلکی ایچون کندیسنه «اقتصادده انقلاب» عنوانی ویرلمشدر.

بعده احتکار وسی مجادلاتنک هنوز بزده ظهور ایتدیکنی وبوکاده باشلیجه سبب صنایع جسمه‌نک فقدانی اولدینی قید ایتدکن صکره یاره‌میزک برینه یارمغی طوقوندریور؛ دیور که: «قایتالیزمک، احتکارک تخریباتی هر مملکتدن زیاده بر شدله بزم مملکتده‌کندیخی چوقدن حس ایتدیرمشدر. بشقه مملکتلرده کرک قایتالیزمک، کرک عمله و صنوف فقرا عین وطن اولادی اولدینی ایچون اقتصادی حق‌مزلقلرک نتایجی بر اسارت اجنبیه ماهیتی آله‌مازدی، حال‌بوکه بزده تجارتک و تشبثات مالیه‌نک هر درلو شعباتی اجنبیلر یدنده اولدیندن غولانه آدیملرله بر اسارت الله کیرمکده بر دوام بولنورز. ادخالات ایله اخراج‌آمیز آرسنده‌کی فرق عظیم، اوچ سنه اول اون یدی میلیون لیرا ایدی. بومدهش یکون مملکت‌مزده اوتهدن بری مدخر بولان سرمایه‌لرک اجنبی الله کیتمسيله، بر جوق املاکک اجنبی الله کچمسيله نه‌یت بزی اللرمز ایاقلرمز باغلی اوله‌رق اجنبیلره تسلیم ایده‌جک اولان استقراضلره قاپانه‌بیلور.

بزدن بشقه دیکر مدنی بر مملکتک اقتصاداً بودرجه سقوط ایتدیکی احتمال تاریخده بیله کورولمه‌مشدر. هیچ بکنم‌دیکمز ایران بیله بزدن قات قات یوکسکدر.

بومدهش فلاکتک اوکنی الک سریع و امین آدیمله تعاونک آله‌بیله‌جکده احمد جواد قائل اولیور، و بزده‌ده قوماندیت و آنونیم شرکتلر تشکیل ایدلمسی، وبونلر سایه‌سنده تجارت و صناعتک بیوک تشبثاتنه و طولایسسه زراعت‌مزکده احیا اولمسی توصیه ایلیورلر.

مقدمه بوراده بیتور. صکره تعاونک ماهیتی ایضاحه باشلا یور. مؤلفک شایان تبریک کوردیکم بر مزیتی وارسه اوده دیکر مؤلفلر کی ایثی نظریاته بوغمامسی، قواعد موضوعه‌ی عیناً نقل و یاخود برینه کوره وضع ایله اکتفا ایتیه‌رک ایشک هر کسجه وایچه آکلاشله‌می



و انتشاری ، خانه انشا آتی ، تعاون اتحادلری .

سرمایه بخشنده يك مهم ايضاحات واردر . على العموم مملكتهمزده بر قناعت حكم سور كه اوده برايشه باشلامق ، قازانچ تأمين ايده يسللك ايچون بيوك بر سرمايه نك وجودى در . مؤلف محترم بونك عكسنى اثبات ايدييور . دييورلر كه : « يكرمى سكرز فقير عمله ، هفته دن هفته يه التمش پاره و يادها فضله بر تقسيط ويره رك يكرمى سكرز انكليز ليراسى مقدارنده بر سرمايه طوپلامش ، روجه يدهل قصبه سنك قورباغلى سواقغنده دنيانك ايلك قواويرايف مغازه سنى اچه بيلمشيدى . بر كره مغازه اچيلدقن سكره ترقيسى سرمايه نك چوقلغنه دكل ؛ شريكرك ، تجارتييلرك صداقله دوام ايتسه وابسته در . برده تعاونه خواهش كوستره جكلرك عددى برنجى درجده مهم اولان مواددندر . بوكا كيريشنلر اون اون بش كيشيدن عبارت اولورده بر درلوبشقه لرني بوفكره تشريكه موفق اولمازلرسه البته شهرتكير عالم اوله جق شركت تأسيس ايتكله مقتخر اوله مازلر . »

معافيه بوندن سرمايه دن بسبتون استغنا معناسى چيقاريله ماز . و چيقارلمايلدر . چونكه ينه هرايشك باشى سرمايه در . حتى بوقيل شركتلرك بعض تشبثاتى اولوركه چوچه سرمايه يه متوقفدر . بالفرض برقوندره خانه آچق طبيعى آذرباره ايله اوله ماز . بونك ايچون سرمايه اهل اولنه جق برحاله اولماقله برابر ، يالكز اوكا باغلانوب قالمق ، موجود اولمدجه هيچ بر ايش كوريله ميه جكي ذهبنه دوشه رك عاطل طورمق طوغرى اوله ميه جنى قبول ايدلى ، و اكا كوره تشبثاتده بولمليدر .

مؤلف محترم بوندن صكره تمتعاندن ، تمتعك صورت توزيعدن وسائره دن ، صانشدن ، شركتلرك اداره سندن ، شركته صورت دخول و كيفيت قيددن اعانه صندوقلندن ، مبايعاتدن ، شركانك استهلاكاتندن بحث ايدييور وبعده بوقيل شركتلرجه طوتلى لازم كلن دفترلر حقنده ده نظرى و عملى يك فائده لى ايضاحات ويره رك بر ايكي نظامنامه صورتى تذييل ايلور .

« اقتصادده انقلاب » ك خلاصه بحث ايتديكمز

ايتكدر . ظاهر آ بو ؛ بويه . فقط عجا بومقصد تماماً حاصل اوله بيليرمى ؛ بر چوق تشبثاته يك چوق موانعه ر غمادكانك كشف ايتديكي شايان حيرت وسائط عجا بو قيل تشبثاته قارشى ده چاره لر كشف ، و بوكون طفيلى ديدكارمرك ؛ سمسارلقله ، مطره بازلقله ، كينلر مرك ايچنده بر قاچى چيقوبده پان زهر ايجاد ايلزمى ؟

مع هذا استعجال ايله قيد ايده لم كه بزحمر محترم كى تعاونك ، دنيانك صفحه اقتصاديسنى آتى قرييده كاملاً دكشديره جكنه ايمان ايده مرسه يك بيله كلى تأثير ايضاع ايله جكنه قناعت كتيره بيليرز . هله بزم كى زواللى بر ملكك بوسايه ده جهان دكر موفقيته مظهر اوله جغنى تسليم ايلرز . مؤلف محترم بوندن صكره تعاونك مبشرلرني قيد ايدييور . و بوراده اسلاميتك زكات ايله ربايه ويرديكي اهميتى ايضاح و اسلاميتدن مقدم تعاونده دال اولان حرقاتى تثبيت ايلور . اسلاميتده حقيقه تعاون مهم بر موقع طومتقده ، فقيرلرى سعى وغيرته واكتساب ثروت وورفته تشويق ايله مسنه مقابل زنكينلرى ده هم نوعه قارشى بر طاقم تكاليفله مكلف قيلور . فقط مع التأسف اساسات اسلاميه هله صوك زمانلرده كوشه ديكي ايچون ، بزبونلره اهميت و ير ميورز . محررلر مرك بونقاطى ميدانه چيقارمى ، و اسلاميتك شكل ظاهرى ايله دكل بويه دقيق و مهم نقاطيله علوتى اثبات ايدلسى جدا شايان تشكر در .

مبشرلر مياننده روبرت اووه نه مؤلف محترم بر فصل مخصوص آيرييور : و بوزاتك تشبثاتى ايضاح ايله برابر انسانيته اولان خدمتى ستايشله قيد ايدييور .

بعده « استهلاكده تعاونك مبدعلرى » نه چيور .

و بوراده ده « روجه يدهل » قصبه سى روجه يدهل ساعيلرى - چارلس هووا - قوئراسپه نك ايلك پروغرامى دوققور كينغ پروغراميله مشابته - اوندن فرقى حقنده تفصيلات و مطالعات مهمه درميان ايله يور .

بوندن صكره ده ايلك قوئويرايف مغازه سنك كيفيت تشككندن ، و اعضاسنك مسلكلريله ايلك ترتيبات و مشكلاتدن بحث ايتدكدن صكره صره سيله آتيده كى موضوعلر اوزرينه يك نافع معلومات و يريلور : « تعاونك انكشاف



نجره قوشارلر، پروازینه صیرتلیخی اوزون اوزون سورتلرک رجا کاروبایغین میاوالامالرا یخنده باشلیخی سوقاقدن فاطمه خانمک یوزینه، فاطمه خانمک یوزندن سوقاغه چه ویرلردی. داها کوزل وعجول اولان نازلی، مینده ری خیرچین وعصی، نچه لریله طیرناقلار، ایکی ساعتدن بری منغالک آلتنده چوره کله نوب او یودینی حالده جکر جینک سسیله اویانان ماویش، اولا کهرینه، صوکر ا درت آیاغی بر نقطه ده طویلماق ایسته یین بر حرکتله صیرتی قانورلاتیر وبویله جه اویقو خمورلغی چوزدرکن دیگر طرفدن ده طاتلی کوزلرینک سه ویملی ومونس نظر لریله فاطمه خانمه باقهرق: «هایدی، جکر جی کچور!» دیمک ایسته ردی. فاطمه خانم، قهوه نك طاشماسنی اوکی قیزی شکر یه یه تنیه ایدهرک آیاغه قالقاردی. اووقت اوطه نك برر کوشه سنده میاوالایان کدیلری بر نانیه صوصارق، اوگنده، آردنده، کندیسینی قپویه قدر تعقیب ایدهرلردی وقای آچیلیر آچیلماز هپسی طوپ آغزندن فیلامش کیی سوقاغه آتیلهرق جکر جینک اطرافنی صارارلر، کیمیسینی داها محترز، کیمیسینی محله نك کوپکریله بورون بورونه کلدیکنی کوره نك کوزلری بویومش، تویلری دیکیلشم اوزون فوسورتیلره حدید، کیمیسینی جکر جینک باجاقلرینه کهرینه کهرینه صیرتلیخی سوردرک، بر دیگر ی اونك قان واٹ قوقان اسکی قوندیرلری اوزرنده پنبه بورتنی کزدردرک وهپسنک کوزلری، جکر جینک اللرنده صبر سزلقله بکلرلردی.

جکری آلدقندن صوکر ا فاطمه خانمینه اوگنده آردنده کدیلری مطبخه کیده رکن، جکر جی ده آرقاسنده محله نك بوز بورنیله، عربیله، نئیکلرینی مه لریته یایش. یردرق سوروکلین قویروقسزیه کوشینی دوزدی. ایشته بو، هر صباح بویله جه تکرر ایدهردی.

فاطمه خانم کدیلرینک هپسینی سویور، اونلره برانسان کیی قونوشیوردی. هپسی، اونك چوجوقلری، یاورولری، اکلنجه سی، مشغله سی، هر شئی ایدیلر. مستان رنکنک کوزلککله، ماویش باقیشرینک انسیته، پاموق تویلرینک اوزونلغیه، فندق مینی مینی باشی،

مندرجاتندن آکلاشیلشمشدرک بو کتاب پک استفاده لی بر اثردر. باخصوص بزده ده هنوز اویانمه باشلایان تجارتک ایلر یله بیلمسی بودرلواثرلرک مبدولا انتشارینه، وچقانلرینک ده اوقوتیلهرق مندرجاتندن استفاده اولمسنه باغیلدر. شرکت تشکیل ایتک تصورنده اولانلر، ویاخود متشکل فقط اداره سی غیر منتظم بر شرکته روح و حیات افاضه سنی ارزوایله یئر مطلقا بو کتابی اوقوملی. ایضاحات موجودیه واورادن افکار فائده بخشایه کوره حرکت اولمالیدر.

خاتمه مقال اولهرق بزم یابه جغمز شی بودرلوفائده لی اثرلرک انتشارینی تمی، ونشرینه غیرت ایله ییلرده تشکر اتمزک تقدیمی در.

محمد زکی

حکایه :

### امامک فاطمه خانم

کندیسنه «امامک فاطمه خانم» دیورلردی. اونی محله ده بیلمین همان یوق کیی ایدی. نرده بر کدی کورونورسه همان فاطمه خانم خاطره کلیوردی.

قوجه سی تولد کدن صوکر ا ویا لکنز قالمش، وبوتون عشقی یوموشاق تویلی، بونجوق کوزلی کدیلرینه حصر ایتشدی. اونلر، فاطمه خانمک یکانه اکلنجه سی، یکانه مشغله سی ایدیلر. جکر جینک مدید ویا نیق سسی کوشه دن عکس ایدر ایتمزقویروقلری صیرتلیقه قیوریلش، مستان، فندق، تکیر، نازلی، صاری مان، ماویش، هپسی اوزون میاوالامالره بررایکیشر اودایه دولارق فاطمه خانمی منغال باشنده صباح قهوه سنی ایچرکن یاقلارلر، دیزلرینه سورونه رک، اوموزلرینه چیه رق، قولاقلری دیشاریده، کوزلری فاطمه خانمک کوزلرنده، جکر جینک گچ، کده اولدیغی کندیسینه بیلدیرلردی. فاطمه خانم، بمضافضله اوزمک ایچون اونلره اهمیت ویرمیدیکنی کوستر بر حرکتله قهوه سنی قاینامقده دوام ایدردی. اووقت مستانه تکیر، صانکه جکر جی بی دوردیرمق ایچین همان